

Izšla, izvešili, ponudila, vsek dan jutraj
Asilkega št. 20, L. nadstropje. Dopolni naj
pisma se ne sprejemajo, rokopolni se ne
Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne
maša za mesec L. 7., 3 mesece L. 10.
za izvešitve mesečno 4 lire več.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent.
osmrtica zahvale, poslane in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov
po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2. — Oglasi,
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Frančiška Asiškega št. 20, L. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Pismo iz Jugoslavije

(Vsled železničarske stavke zakasnelo.)

V času, ko se Jugoslovenci in Italijani razburjajo zaradi Reke in par metrov skal vrh Triglav, je pač čas, da izpregovorim tudi o naši zunanji politiki. Zlasti pa je to potrebno sedaj, ko je končana konferenca Male entente v Sinaji.

Ali je bila konferenca uspešna ali ne, se izprašujejo vse vprek časopisi. Ker se mi zdi, da o uspehu kakšne konference ne govori nobena reč tako zgovorno, ko jeza njenih nasprotnikov, in madžarski, pa še marsikateri drugi listi svoje nejevolje kar prikriti ne morejo, se mi zdi, da se sme zborovalcem v Sinaji čestitati. To pa tudi potrjujejo nenavadno jasne izjave udeležencev ministrov.

V teh izjavah so čisto jasno razloženi interesi, ki so iz zveze med Češko in Jugoslavijo stvorili s pristopom Rumunske v Malo entento in naznačena so tudi pota, ki bi mogla napotiti še Poljsko in Grško, da se pridružita Mali ententi.

Skrb za ohranitev mirovnih pogojev je ustvarila Malo entento in oficijelni neoficijelni irendentizem Madžarske je njen najmočnejši kit. Zato ni majhna zasluga Madžarske, pa naj se sliši to še tako čudno, da je bila konferenca v Sinaji uspešna.

Ker je irendentizem Madžarske osnovna podlaga Male entente, zato je razumljivo, da se je v Sinaji pred vsem razmotiralo o razmerju do Madžarske in v zvezi s tem o zunanjem posojilu, ki ga išče Madžarska. Stalen padec madžarske krone, da je danes nekdanji tako prežirani dinar vreden v Budimpešti že 200 madžarskih kron, je napotil madžarske diplomate, da iščejo posojilo v tujini, ki naj bi obvarovalo madžarsko valuto pred popolnim polomom. Opirajoča se na dobre zveze madžarskega plemstva je bila budimpeštanska vlada prepričana, da more doseči zunanje posojilo tudi preko volje Male entente. In grof Bethlen je tudi že v resnici zmagošnostno javil, da je njegova pot v London in Rim bila kronana s popolnim uspehom.

Pa skoraj je prišlo razočaranje in reparacijska komisija v Parizu je povdarila, da je brez privoljenja Male entente vsako zunanje posojilo izključeno. In v Sinaji je Mala ententa svoje pogoje povedala. Priznati je treba, da niso ti pogoji pretirani, ker Mala ententa je pripravljena popustiti, seveda če pokaže tudi Madžarska dobro voljo. Naj se dovoli Madžarski zunanje posojilo in zastavne pravice na madžarsko državno imovino naj se deloma brišejo, toda pod pogojem, da ne porabi Madžarska niti vinarja iz posojila za militaristične ali pa irendentistične svrhe. Da se ta pogoj tudi izvede, pa naj ima zastopnik Male entente v Budimpešti pravico, da kontrolira uporabo posojila. Če pomislimo, da prenaša Avstrija brez posebne težave dokaj bolj občutno in dosti bolj učinkovito kontrolo dr. Zimmermanna, potem je pač jasno, da more tudi Madžarska brez strahu za svojo suverenost prenesti milejšo kontrolo Male entente.

Kakor v tem vprašanju tako je tudi dosežen v važnem vprašanju nemške vojne odškodnine popoln sporazum. Mala ententa je čisto sprejela francosko stališče. Z ozirom na izkušnje od Nemcev sistematično izropane Srbije in Rumunske ter z ozirom na pomoč Francozov v reparacijski komisiji je sklep Male entente nad vse razumljiv. S tem sklepom pa je tudi utrjena gospodarska vez med državami Male entente.

Obsirno se je tudi razmotrivalo bolgarsko vprašanje. Ker pa pozna Bolgarska v prvi vrsti le macedonski irendentizem in se za Bolgare v Dobruži le malo zanima, ni prišlo v tem oziru do sklepa in to tem težje ker zaenkrat še ni zadostne podlage, da bi se moglo dvomiti o lojalnosti izjav, ki jih je opetovano dala vlada g. Cankova, o svojih odnošjih do Jugoslavije.

Ravno tako pa tudi ni mogla Grška v toliki meri zainteresirati države Male entente za važnost povratka Turkov v Evropo, da bi se mogla izpolniti njena želja po balkanskem bloku. Jugoslavija, edina vez Grške do Male entente, še ni pozabila grškega zadržanja leta 1915 in grška nasilja nad 300.000 Srbi v Grčiji odpirajo vedno znova stare rane.

Ni se pa končno razmotrivalo niti vprašanje vstopa Poljske v Malo entento. Vprašanje je pač še premalo dozorelo. Približala se je sicer Mala ententa z sprejetjem francoskega stališča v reparacijskem vprašanju Poljski, vendar ne tako, da bi se mogla strinjati s poljskim stališčem do Rusije, kar bi se zgodilo, če bi priznala Mala ententa versailleski pogodbi isto važnost kakor na pr. trianonski, kakor je to želela Poljska.

To bi bile na kratko smernice političnih ciljev, ki jih hoče zasledovati Mala ententa in ki jih bo brez dvoma zmal uveljavljati dr. Beneš, kandidat Male entente za svet Društva narodov.

Pa še par pripomb o naši notranji politiki. Zopet enkrat imamo ministrsko krizo. To pot vsled tega, ker ima radikalni klub preveč ministrskih kandidatov. Kriza je sicer precej ostra, toda nobenega dvoma ni, da bo Pašićeva avtoriteta premagala vse težave, ki so zvezane s temi najbolj neordnimi osebnimi vprašanji. Političnih konfliktov pa je v tej krizi le malo. A nekaj jih je in belgrajski listi pišejo, da je bila sprejeta demisijska dr. Laze Markovića ne toliko zaradi zahtev kmetskih poslancev v

radikalnem klubu, ko pa vsled nasprotja, ki je nastalo med Ljubom Jovanovićem in Markovićem. Ljuba Jovanović namreč ne odobrava preostrih odredb proti Radiću, dočim je zahteval Markovića njegovo aretacijo. S sprejetjem Markovićeve demisije je vidno, da je radikalni klub ostal svoji taktiki zvest in da vsaj na zunaj nikdar ne pože vseh mostov za seboj. V tem pogledu je vredno zabeležiti tudi govorico, da misli Pašić prihraniti en ministrski sedež za hrvatskega politika, kateremu niti treba ni, da bi bil poslanec.

S tem pa naj bi bil narejen prvi most za sporazum s Hrvati, ki so dobre volje. Kakor kažejo dogodki je teh v resnici tudi vedno več in več. Saj priznava to nehoti tudi Radić sam, ko piše v svojem »Slobodnem domu« sledeče: »Gospodski izrodki kakor dr. Perišić, dr. Pavičić, potem neki brat iz Bosne so pripravljani, kakor javljajo časopisi, da služijo za denar belgrajski vladi in da delajo proti hrvatskemu narodu. Kakor se nadalje naznanja, bi imeli te podpirati tudi narodni poslanci Mate Drinković, Mate Minarević in Mate Korčić.« Pa Radić je pozabil omeniti še druga važna dejstva, predvsem to, da je prišel »Gajret«, najvažnejše mohamedansko kulturno društvo, v roke nacionalistov.

Vidimo torej, da ne uživa več Radićeva hujšaka politika onega uspeha, kakor še pred kratkim, kar je naravno. Vladna roka postaja vedno trša, raste pa tudi spoznanje, da ima Hrvatska od Radićeve abstinence politike samo škodo. Te dni se mudi v Belgradu angleški general Mench in njegov prihod je v zvezi z posojilom, ki ga misli Jugoslavija najeti v Angliji, ker je Bleerovo posojilo odpovedano. Z drugimi besedami pa se pravi to, da bo odšla pri novem posojilu Hrvatska ravno tako praznih rok, kakor se je to zgodilo pri Bleerovem, če namreč ne bo Hrvatska pristopana v skupščini.

Italija

Odgoditev vojaške službe radi študijev.
RIM, 7. Uradni list »Gazzetta ufficiale« objavlja kr. odlok z dne 19. julija t. l. št. 1613, ki se tiče podaljšanja odgoditve vpoklicev pod orožje za dijake.

Zalovanje po Hardingu na italijanskem dvoru

RIM, 7. Kralj je odredil osemdnevno dvorno zalovanje za pokojnim predsednikom Zedinjenih držav.

Jugoslavija

Ninčičevo potovanje v Pariz

BELGRAD, 7. Sinoci ob pol 20. je odpotoval minister zunanjih poslov g. dr. Ninčič na Bled, kjer ostane par dni, nakar nadaljuje svoje potovanje v Pariz. V informiranih krogih se trdi, da potuje dr. Ninčič v Pariz na povabilo francoske vlade, da referira vladam Velike entente o stališču Male entente v vprašanju reparacij v smislu sklepov sinajske konference.

Pred razglasitvijo uradniškega zakona
BELGRAD, 7. Kakor poročajo iz Bleda, je kralj Aleksander včeraj podpisal od narodne skupščine sprejeti uradniški zakon. Čim pride original s kraljevim podpisom v Belgrad, bo zakon razglašen v »Službenih Novinah« in bo stopil takoj v veljavo.

Kongres jugoslovenskih učiteljev v Ljubljani.
LJUBLJANA, 7. Včeraj se je tukaj pričelo zborovanje jugoslovenskega učiteljskega kongresa, ki se vrši v Unionski dvorani, se je udeležilo učitelstvo iz vseh delov države. Prisotni so bili tudi zastopniki zedinjenih čehoslovanskih učiteljev, ki so bili od jugoslovenskih zborovalcev burno pozdravljeni.

V pozdravnem govoru je predsednik UJU (Združenja jugoslovenskih učiteljev) poudarjal, da se bo učitelstvo organizirano v UJU, ki šteje nad 11.000 članov, redno držalo idej Jelačića in Trstenjaka in se ne bo nikoli oddaljilo od tradicije Kosovega. Učitelstvo, ki predstavlja umetno vojno državo, bo udeležilo veliko misel, za katero so padli stototisoči jugoslovenskih vojakov.

Po določitvi odbora za sestavo resolucij je bila poslana kretnja na Bled vdanostna brzjavka.

Tokom razprave o poročilu glavnega odbora, ki je bilo sprejeto, se je posebno poudarjala potreba šolskega zakona. V resolucijah, ki se predložijo danes kongresu, zahteva med drugim učitelstvo, naj se odpravijo krivice napram učitelstvu v Hrvatski in Slavoniji, zavzema stališče glede nemških šolskih zahtev v Sloveniji, ki je povsem drugačna nego Vojvodina in protestira proti temu, da so v kraljici, kjer ni niti treh odstotkov Italijanov, popolnoma italijanske šole z italijanskimi učitelji iz Italije, kakor na Korčuli, Hvaru, v Splitu in Sibeniku, medtem ko jugoslovensko ljudstvo v Italiji nima niti najmanjših pravic glede ljudskošolske izobrazbe.

Slovanski filolog Jagić umrl

DUNAJ, 7. Predvčerajšnjim je tu umrl znani slovanski filolog dr. Vatroslav Jagić v starosti 86 let. (Jagić je bil rojen 6. julija 1838 v Varaždinu. Filozofsko študije je dokončal na Dunaju ter nato poučeval na zagrebški gimnaziji. L. 1871 se je podal na študijsko potovanje po Nemčiji in Rusiji; vse svoje moči je posvetil študiju slovanskega jezikoslovja. Istega leta je zasedel stolico primerjajočega jezikoslovja na vseučilišču v Odesi; l. 1874 je sprejel stolico slovanskega jezikoslovja v Berlinu,

Pa še ena stvar zna postati nevarna Radiću. Vlada namreč hoče izvesti »parcelacijo« pokrajin, kakor imenujejo federalisti upravno razdelitev države na oblasti, kakor to predvideva ustava. Brez dvoma pa je, da ni abstinencia iz oblastnih skupščin tako lahko izvedljiva kakor pa iz belgrajdske. Za delo skupščine v Belgradu se narod dosti ne zanima, delo zagrebške oblastne skupščine pa bo zanj važno. In še nekaj! Kakor hitro bodo zborovale oblastne skupščine, se bo silno zmanjšal bavbav centralizma. Tedaj pa se bo tudi pričela politična vzgoja ljudstva, kar je za demagoško skrajno nevarno. Končno pa bodo različni interesi posameznih oblasti, in tudi ljudi, zelo zrahlali enotnost federalistov, ker bodo vsakdanje skrbi zelo zmanjšale vpliv državo-pravnih teorij. Zaradi tega pa je tudi veliko bolj verjetno, da bo moral narod prej povedati svoje mnenje pri oblastnih volitvah in da bo šele potem prišlo na vrsto vprašanje roka skupščinskih volitev. Tudi v tem oziru bo moral Radić spoznati, da je aktivnost močnejša od pasivnosti.

V Ljubljani pa se za ta vprašanja le malo brigamo. Imamo vse večje in važnejše skrbi, ker Ljubljana bo ta mesec kongresna Ljubljana, novinarji, učitelji, sumarsko združene, katoliški shod, skrajni kongres za kongresom. Ljubljana postaja tako resnična prestolnica in upam, da bo Ljubljana pokazala, da je te prednosti tudi vredna.

Učiteljskemu in novinarskemu kongresu pa poln uspeh, vsaj se tako novinarji kakor učitelji bili in so večno tisti, ki nosijo glavno breme narodnega dela in ki zanjo najmanj zadoščajo.

Pa naj ostanejo vseeno stari idealisti, ker narod rabi njih idealizem in brez njihovega idealizma umre vse — država in svoboda.

Naj bosta oba kongresa prirediteljem v čast, ponos in zadoščanje, zakaj potem je sigurno, da sta bila tudi v dobro nas vseh.

Pozdravljeno jugoslovensko učitelstvo, pozdravljeni jugoslovenski novinarji!

O. P.

6 let pozneje se je podal na vseučilišče v Petrogradu, kjer je zavzemal isto mesto. Od leta 1886 je poučeval na dumajskem vseučilišču slovansko jezikoslovje. Jagić je objavil nebrojno vrsto študij o slovanskih jezikih; v prvi vrsti o razvoju hrvatskega in ruskega jezika. Posebno zaslugu za slovanske narode si je pridobil s tem, da je v Berlinu l. 1876 prišel izdati s pomočjo Leskiena in Nehringa revijo »Archiv für slavische Philologie«, katero je tudi sam urejeval mnogo let. Z Jagićem izgubljajo Slovani enega izmed največjih slavistov.)

Čehoslovaška

Nova konferenca Male entente?

PRAGA, 7. Romunski ministrski predsednik Brătianu je dospel danes jutraj v Karlove Vare, kjer ostane dalj časa. Ker je napovedan v Karlovih Varih sestanek ministrskih predsednikov Male entente, katerim se bo pridružil morda tudi kak zunanji minister. Nekateri listi vedo celo povedati, da bodo na tem sestanku razpravljali o stališču, ki ga naj zavzame Mala ententa z ozirom na korake, katere bo storila madžarska vlada glede sklepov sinajske konference.

Sestanek ministrskih predsednikov Male entente
PRAGA, 7. Češki Denik« piše, da se bosta te dni sestala v Karlovih Varih čehoslovaški ministrski predsednik Svehla in ministrski predsednik Rumunije Brătianu. Pričakuje se tudi prihod Pašica.

Rusija

Prtljaga Jordanskega ni bila ustavljena na italijanski meji.

MOSKVA, 7. Rimski dopisnik ruske brzjavne agencije brzjavljaja, da je vest nemških in drugih inozemskih listov o incidentu novega ruskega zastopnika v Rimu Jordanskega na italijanski meji neresnična. Carinski uradnik je le izrazil željo, da bi pregledal prtljago g. Jordanskega, ampak zunanji minister italijanski je izdal ukaz, da se mora prtljaga brez drugega pustiti čez mejo. V resnici je prtljaga tudi prispela v Rim ne da bi bila pregledana in brez nikake zamude.

Francija

Schanzer mora zapustiti Pariz radi boleznai njegove žene

PARIZ, 7. Takoj ob pričetku včerajšnje seje začasne komisije Društva narodov za razorožitev je grof Longare naznanil svojimi tovariši, da je moral gosp. Schanzer radi težke boleznai njegove žene nenadoma odpotovati. Istočasno je predlagal, naj prevzame predsedstvo komisije Lebrun. Predlog je podpiral tudi lord Robert Cecil. Komisija je predlog sprejela.

Nemčija

Socialisti v Porurju proti atentatom na francoske vojake

PARIZ, 7. Listi poročajo iz Düsseldorfa, da je vodstvo socialistične stranke objavilo proglas, kjer se obsoja atentat, izvršen minole sobote proti francoskim vojakom. Proglas izraža sožalje Francozom in Nemcem, ki so bili ranjeni ter jim želi skorajšnje ozdravitve.

Akoravno je dogmno, da je izvršil atentat dijak Raalo, vtraja ta pri svojih prvih izpovedbah in noče priznati svojega zločina. Iz vseh krajev zasedenega ozemlja

prihajajo poročila o novih številnih atentatih. Odkrite so bile zahoge streliva in mnogo oseb je bilo aretiranih.

Tekma z zrakoplovi brez motorjev
FRANKFURT ob M., 7. Tekme z zrakoplovi brez motorjev so že pričele. Udeležujejo se jih ameriški, švedski, čehoslovaški in avstrijski zrakoplovci.

Socialisti v Porurju proti opustitvi pasivne resistance

BERLIN, 7. Wolfova agencija poroča iz Koelna, da so zastopniki socialistične stranke iz Koelna, Achena, Trierja in Koblenza enoglasno odobrili resolucijo, kjer se zavzrta vsaka misel na opustitev pasivne resistance proti francoski vladavi in nasilja, ker ne bi ta opustitev prav nič olajšala teškega položaja delavcev zasedenega ozemlja, ampak omogočila le trajno zatiranje nemškega prebivalstva. V isti spomenici se poziva nemška vlada, da naj ne opusti nobene prilike za pogajanja z zavzezniki o odškodninskem vprašanju in o opustitvi francoske akcije v Porurju. Zastopniki nemških socialistov smatrajo vslop Nemčije v Zvezo narodov za neobhodno potreben in obsojajo vsa separatistična stremjenja.

Stavka delavcev v Bochumu — Mesto brez plina

BERLIN, 7. Iz Bochuma poročajo, da je mesto vsled zasedbe rudnika Hannover ostalo brez plina. Delavci so proglasili splošno stavko. Francozi so nastanili v Bochumu 100 družin, s katerimi mislijo vzdrževati proizvodnjo koksa.

Nemški industrijalci proti francoskim predlogom

BERLIN, 7. Francoska oblastva so povabila nemške industrijalce iz Porenja na sestanek, katerega se je udeležilo le malo povabljenec, ki so izjavili, da se pagajanja na podlagi francoskih predlogov popolnoma nemogoča, ker ni mogoče izključiti berlinskih pristojnih krogov pri reševanju vprašanja industrijske obnove v zasedenem ozemlju.

Romunska

Medparlamentarna unija — Romunski zastopniki na poti v Kopenhagen

BUKARESTA, 7. Skupina romunskih parlamentarcev je potovala včeraj skozi Poljsko na konferenco medparlamentarne unije v Kopenhagen. Na povabilo poljskih poslancev bodo romunski parlamentarci obiskali glavna poljska mesta in Gdansk. Romunsko zastopništvo se bo vračalo iz Kopenhagna skozi Čehoslovaško.

Bolgarska

Bolgari praznujejo 21letnico makedonskega upora proti Turkom

SOFIJA, 7. Ob priliki proslave 21letnice, odkar so se Makedonci v monastirskem okraju uprli proti Turkom, se je vršila v stolni cerkvi svečana služba božja na pobudo makedonskih izseljencev. Po službi božji se je razvil veličasten sprevod 15.000 oseb proti pokopališču, kjer počivajo junaške žrtve.

DNEVNE VESTI

Izgon slovanske duhovščine iz Istre

Znano je, da je skoraj vsem slovanskim duhovnikom in Istri, rojenim izven meje, odbito italijansko državljanstvo. Tudi priziv najbrže ne bode veljal.

Iz dopisa v »Popolo di Trieste« z dne 10. julija t. l. »Preti e... preti«, je razvidno, da je »fašizem« sprejel nelahko nalogo asimilirati Slovane. Glavna zavora pri tem delu so mu slovanski duhovniki med kmečkim ljudstvom, ki po svoji naravi spoštuje božje služabnike, a vsled nevednosti ne zna razločevati duhovnika pretepača (azzuffone) od služabnika cerkve, in veruje slepo besedam »častitega«, ki se je ljuliko in zabučuje sovraštvo Italiji.

Po tem obrekovanju dopisnik pozivlja politično oblast, da bo znala v kratkem rešiti to zavoro t. j. izgnati slovanske duhovnike iz Istre.

Zaletuje se na to v dekana v Kerkavcih, ki si še vedno upa slovanske pridigarovati v cerkvi, dasiravno so vpeljane že 4 italijanske šole v župniji, in vpraša: Kaj ima opraviti don Škerbec v Kerkavcih? — In koliko časa še?

Ker duhovniki po vesti in krščanski morali ne morejo pomagati pri asimilaciji t. j. raznarodovanju slovanskega ljudstva, tedaj proč z njimi.

Tako je seja tozadevnega odbora pri kr. prefekturi v Puli že meseca maja t. l. sklenila izgnati neljube slovanske duhovnike iz Istre. — Ta sklep je potrdil ministrski svet v Rimu.

Vsled tega sta dobila 28. julija t. l. ukaz izgona (di sfratto) g. Cemažar, župnik v Šmarjah, in g. Magdič, župnik na Tinjanu pri Kopru. — Druge zadene v kratkem ista usoda.

Ni častno za kulturno državo, da izganja duhovnike, ki nimajo druge krivde, kakor da so rojeni Slovani, kot upornike in hudodelnike.

Kako se to strinja s S. Germainso mirovno pogodbo člen 78., ki določa: »Osebe, ki so se poslužile te pravice (opcije), se morajo tekom nadaljnjih 12 mesecev stalno preseliti v državo, v kateri so si izbrale

Ogrska

Stavka ogrskih železničarjev predklicano

BUDIMPEŠTA, 7. Ravnateljstvo železnice poroča, da je bil promet na ogrskih železnicah popolnoma vzpostavljen. Vsled stavke železničarjev proglašeno obsedno stanje je bilo preklicano.

Avstrija

Avstrijski monarhisti za krščanske socialce

DUNAJ, 7. Monarhisti so na zadnjem shodu stranke razpravljali o zadržanju pri prihodnjih volitvah v avstrijski državni zbor. Sklenjenje je bilo, da bodo monarhisti z ozirom na zelo važne naloge bodočega državnega zbora za gospodarsko obnovo Avstrije glasovali za listo krščanskih socialcev.

Španska

Španska vlada in položaj v Maroku

MADRID, 7. Ministrski svet je podrobno razpravljal o vsebini poročila visokega španskega komisarja v Maroku ter sklenil pozvati komisarja v Madrid. Minister za zunanje stvari je izjavil častnikarjem, da bo vlada varovala strogo tajnost o sklepkih v vprašanju Maroka, ker je to potrebno, da ne bodo vstali v Maroku zvedeli za španske načrte.

Reviščina novega predsednika Zedinjenih držav

LONDON, 7. »Daily Mail« poroča iz New Yorka, da je Coolidge najprej izmed vseh dosedanjih predsednikov Zedinjenih držav. Novi predsednik se tudi ne lovi za dolarji. Ko je bil guverner Massachusettsa in ko mu je njegova služba prepečevala, da bi bival v svoji revni hiši, jo je oddal v najem za mesečnih 150 frankov, medtem ko je plačeval za sobo v majhnem hotelu po 10 lir na dan. Njegov sin je naveden delavec.

Hardingova zapuščina.

NEW-YORK, 7. New-York Herald poroča iz Washingtona, da cenijo Hardingovi prijatelji njegovo zapuščino na 700—800 tisoč dolarjev. V zidnjem času je pokojni predsednik Zedinjenih držav prodal nekatera svoja posvetva za 423 tisoč dolarjev. Harding je napravil oporo pred svojim odhodom na Alasko. Na vsak način bo vdova po Hardingu dobivala pokojnino letnih 5000 dolarjev, ki jih kongres po navadi voli za vdovo predsednika.

Ogromen oblak kobilic v Kanadi

REGINA, 7. Oblak več milijonov kobilic je v širini osmih milj zatemnil nebo nad Pontieuxom. Kobilice letijo, gnane od vetra, v višini 35 metrov in so se usmerile proti severo-zapadu.

Amerikanec Sullivan preplaval Rokavski preliv

CALAIS, 7. Amerikancu Sullivanu se je posrečilo preplavati Rokavski preliv. Sullivan se je že 3krat spustil v morje s tem namenom, a vedno zaman. Tokrat je preplaval približno 90 km v 27 urah, ker ga je morski tok prisilil, da je plaval v različnih smereh.

državljanstvo. — Tedaj imajo časa še 12 mesecev potem ko so zadobili jugoslovensko državljanstvo preseliti se, in ne prej potom izгона.

Naš jezik na sodnijah

Svoječasno smo se obirno bavili z »ukazi« predsednika goriške zbornice sodnje, svetnika Brelicha, s katerimi je kar čez noč odpravil iz goriških sodnij vsako slovensko besedo. Seveda so tudi naši poslanci vzeli zadevo v roke. Poslanca Podgornik in Šček sta vložila tozadevno vprašanje na justičnega ministra ter prejela sledeči odgovor:

»Res mi je znano, da je predsednik sodišča v Gorici odredil, da morajo biti vsi spisi, ki se predložijo sodišču tega mesta, sestavljeni v italijanskem jeziku ali da mora biti, če se predložijo v slovenskem jeziku, priložen vsaj prevod v italijanski, overjen od pristojnega odvetnika.

Ukrep predsednika goriškega sodišča je popolnoma zakonit, kajti z aneksijskimi zakoni in s tem, da se je raztegnila na nove pokrajine temeljna ustava kraljevstva, so vsi zakoni, vse odredbe in vsi običaji, ki so veljali v minulemu avstro-ogrnem cesarstvu glede uporabe katerega koli neitalijanskega jezika pred sodišči, odpravljeni, kar so nezdružljivi z enotnim značajem države in s cilji, ki smo jih zasledovali in dosegli v vojni.

Minister: Ovioglio.

Ta odgovor je naravnost cinčen. Pomisliti moramo, da je najvažnejši, največjaostrejši zakon, katerega smo dosedaj pod Italijo dobili, aneksijski zakon, kateri vsebuje tudi svečano izjavo in obveze glede naših pravic. Naravno je, da smo se večkrat nanašali na ta zakon in ga smatrali kot nekaj trdnega, na kar lahko zidamo. In sedaj pride sam justični minister ter nam podere tudi to podlago oziroma nam pove v uradni interpelaciji, kako se mora pravzaprav razumeti aneksijski zakon. Res čudna je ta razlaga aneksijskega zakona, posebno čudna za justičnega ministra. Gospod minister Ovioglio sam čuti, da je njegova razlaga nekoliko riskirana, drugače bi bil že koj v začetku prišel z njo na dan in ne bi iskal ovinkov potom raznih Brelichev in Orbanichev. Sedaj, ko je padla zavesa, smo sami sebi dolžni, da pokažemo, da nismo toliko neumni, kakor bi se dozdevalo ter da se nekoliko opravičimo pri naših Brelichih, Orbanicah in Perišičih. Preveč časti smo jim delali, ko smo jim očitali, da samostalno postopajo; bili so le voljni orodje rimskih ciljev. Sedaj pa sma-

tra justični minister stvar za tako zrelo, da lahko vrže orodje na stran ter sam stopi na plan. Žalostni refren, da naši protesti ne pomagajo, moramo tudi to ponoviti, toda z beležiti moramo, da se vlada ni upala odpraviti naših pravic navadnim potom, t. j. potom zakona, ampak da je iskala vse mogoče ovirke potam tajnih instrukcij sodnikom in potam prav posebne razlage aneksijskega zakona, da doseže svoj cilj. Če si predložimo izjave in namene ministrskega predsednika o naši asimilaciji, se ne smemo čuditi gornjemu odgovoru ministra Oviglia. Če pa si predložimo, da je minister Oviglio eden najboljših živčnih juristov v Italiji in da je ta minister, gotovo priti svojemu notranjemu jurističnemu prepričanju in znanju, se povsod do take skoz in skoz politične razlage aneksijskega zakona, potem se moramo z vso resnostjo zavedati našega težkega položaja. Trda je politična šola, katero preživljamo, ampak zdrava. Poleg bridke izkušnje, ki nam jo je zadal minister Oviglio s svojo razlago aneksijskega zakona, je ob enem poskrbel za to, da se odprejo oči še tistim posameznikom, ki se verujejo v obljube dane med vojno, v kake Wilsonove točke itd. V par stavkih je minister Oviglio več povedal nego so utelele vse skušnje zadnjih let. Trda je šola, prekleto drago jo plačujemo in jo bomo plačevali, in vlada bi morala vendar pomisliti, da ta njen ogromni, cinčni pritisk mora nekje izzvati odpuščanje, odpor. Kako naj nastopijo še razni Bandelji in Torosi ter vabijo Slovence v svoje vrste, ko morajo k takim gozdom, kakega odgovora ministra Oviglia, kratkomočno molčati. Saj smo gotovo vsi, v Rimu in Juljski Krajini, edini, če rečemo, da bi bilo zaman, da protestiramo. Kakajmo, kaj prinese praksa v bodočnosti. Mogoče se bo dal aneksijski zakon razlagati enkrat zopet na prejšnji, pravi način.

Vojni oškodovanci pozor!

Benečijske zadolžnice (obligazioni delle Venezia) za plačevanje vojne oškodovancev. Finančna intendenca v Trstu nas naproša, da objavimo: V smislu kr. odloka zakona od 10. maja 1923 št. 968 se sedaj vrši izplačevanje vojne oškodovancev z benečijskimi zadolžnicami. Te zadolžnice so popolnoma enakopravne z drugimi vrednostnicami državnega dolga in potemtakem nudijo isto gotovost ter so deležne istih prednosti in pristojbinskih oprostitvev kakor omenjene vrednostnice.

Poleg tega, da nesejo letno 3/50 odstotne obresti, imajo še te-le prednosti: Plačljive so v roku 25 let 'alla pari' na podlagi gotovega načrta za izplačevanje; poleg tega so jim prisojene premije v skupnem znesku 25 milijonov lir. Sprito vseh teh olajšav je razvidno, da nudijo benečijske zadolžnice premožnejšim vojnimi oškodovancem zelo dobro in gotovo naložitev kapitala. Kar se pa tiče manj premožnih oškodovancev, ki so prisiljeni vnovčiti kolikor mogoče hitro nakazane zneske, t. j. zadolžnice, ki so jih prejeli v plačilo, je bilo žal ugotovljeno, da nekateri brezvestneji izrabljajo to zadrego in se bolj pa nevednost manj izobraženih oškodovancev, v prvi vrsti v manjših vaseh na deželi, za grde špekulacije ali pa da ob tej priliki lahko črniro državo, češ zadolžnice nimajo nikakve vrednosti, samo da jih lažje izvalijo od oškodovancev. Ker so zadolžnice zajamčeni vrednostni papirji, je umljivo, da ti brezvestneji zaslužijo na ta način lepe dobičke na račun revnih oškodovancev; ta okoliščina še toliko bolj poveča nemoralnost tega početja.

Da bi prišli temu zlorabljanju v okom, je finančno ministrstvo dalo pobudo za ustanovitev bančne konzorcija pod predstvom zavoda Banca d'Italia, katerega člani so najvažnejši denarni zavodi v Italiji; ta konzorcij ima ravno namen, da gre vojnimi oškodovancem na roko pri vnovčevanju zadolžnic ter da varuje zadolžnice pred eventualnim nepravilnim podcenjevanjem in pred špekulacijami. Konzorcij je bil ustanovljen 28. junija t. l. in tudi že posluje. Svojo nalogo vrši konzorcij na ta-le način: Podeljuje predjume na zadolžnice, ki ostanejo v lasti oškodovancev; na ta način so le-ti lahko deležni premij pri izplačevanju vrednostnic v znesku 25.000.000 lir in prednosti, ki izvirajo iz plačila 'alla pari'. Poskrbi za kolokacijo zadolžnic, ako jih oškodovaneč želi prodati. V tem slučaju izplača konzorcij takoj 60% nominalne vrednosti zadolžnice na račun; razlika med prodajno ceno in 60% mu izplača, ko proda vrednostnico. Do danes je konzorcij izvršil že veliko naročil ter prodal mnogo zadolžnic po 72/50 odstot. Na vsak način je v interesu oškodovancev, da ne prodajo vrednostnic, ako pa bi bili primorani to storiti, je priporočljivo, da se obrnejo na omenjeni konzorcij, ne pa do špekulantov.

PODLISTEK

WANNIE VIVANTI:

KIRKA

Roman Marije Tarnovske. - Poslovenila G. B.

S pomočjo Maksimova sem položila eno nogo na sani in sem hotela vstopiti, ko znova zakričim in se vržem nazaj. Položila sem nogo na nekaj prožnega, spatečnega, živega, ki keži pod odejo na dnu sani.

„Za božjo voljo!“ je zavpil Vasilij, „kaj ti je?“ Drugi skorpijon?

Ne, bil je prejšnji. Bil je pošteni odvetnik, popolnoma pijan, ki je spal. Vračajoč se v hotel v ponočnem, ostrem zraku, sem vprala Vasilija:

„Kdo je bil oni mož?“

„Kakšen mož?“ pravi Vasilij, ki je, sedeč nam nasproti, stopal po nogah neveste Maksimova.

„Saj dobro veš, oni, ki me je ustrašil.“

„Ah, Skorpijon?“ pravi Vasilij, smeje se: „Bil je Donat Pruhov.“

„Ko smo se vrnili v Kijev, sem pripovedovala Boževskiju čim bolj duhovito večerne do-

Kako se uvažajo Italijanske šole

Objavili smo svoječasno dopise iz Boršta, ki so pripovedovali, kako se hoče po vsej sili tam uvesti italijanska šola. Poročali smo tudi, da je nekoliko oseb pod pritiskom prigrvarjanj in zagotovil, da ne gre za nikakvo spremembo, podpisalo se je prošnja, a na podlagi teh podpisov se je nato trdilo, da sami Borštani hočejo in želijo italijansko šolo. Evo došla nam je izjava tistih, ki so svoječasno podpisali „prošnjo“ za italijansko šolo. Izjava je lastnoročno podpisana od vsakega posameznega in nam v svojih kratkih jedrnatih stavkih podaja značilen dokument, kako se dela z našim ubogim ljudstvom, da se ga oropa njegovih kulturnih dobrin in pravic. Evo izjava:

„Podpisani družinski očetje iz Boršta in Zabračca izjavljamo:

1. Da smo dali svoje podpise za prošnjo tičočo se šole v Borštu le radi tega, ker nas je naš orožniški brigadir iz Doline in ital. učitelj G. Prandi podučil, da gre pri tej prošnji za šolo kakor je bila v Borštu do sedaj, namreč za slovensko šolo z podučkom italijanščine kod predmet.

2. Izjavljamo, da smo tudi sedaj za tako šolo tako da je ta izjava istovetna z željo, da se glede učnega jezika v šoli v Borštu ne uvede nikakva sprememba.

3. Izjavljamo, da nismo dali svojega podpisa za šolo z italijanskim učnim jezikom in da take šole ne želimo, ker smo prepričani, da ne bi služila vzgoji in koristi naših otrok.

Zaher Peter, Kosmač Lovrenc, Parovel Anton, Kosmač Anton, Razem Anton, Krašovec Marija, Glavina Marija, Petaros Marija.

Dopisnik pripominja, da manjkata dva podpisa. Eden se ne smatra več kot Slovenec, drugi pa je odvisen vsled službe. Če torej pride v Boršt italijanska šola, bo prišla na podlagi enega samega podpisa, ki ga je dal naš renegat.

Pogreb Frana Novaka, našega blagega in zvestega uradniškega sodravnika, se je vršil včeraj ob 10. uri predpolne v Gorici iz hiše žalosti v ulici Codelli. Da si je bila ura neprimerna, ko je vse po uradih in na poslu, se je vendar zbralo častno število žalnih gostov iz vseh slojev goriskega prebivalstva. Podjetje „Edinosti“ je zastopal vrhovni vodja dr. Slavik, uredništvo našega lista Makso Cotič, upravo Hinko Pertot. Na vseh lichen sta se razžala iskrena žalost po pokojniku in globoko sočutje s težko zadeto družino. Ko je oddelek pevskega zbora „Glasbene Matice“ pel pred hišo „Vigred se povrne“, tako skladno in čustveno, da je pretresalo dušo, so se solzila očesa. Od hiše žalosti se je pomikal spreved v stolno cerkev. Ko so duhovniki opravili žalne molitve, pevski zbor — ni smel zapeti. Zgodilo se je tako v Gorici menda — privrkat.

Iz cerkve smo spremenili nepozabnega pokojnika do kapucinov. Tu se je spreved razšel. Oziroma rodniki so pospeli v kočije da spremijo svojega nad vse ljubljene Frana na kraj večnega mira. Drugi so pošiljali za pokojnikom zadnji pozdrav iz globine srca. ... Fran Novak, ti najblajši človek, premili poklicni tovariš naš in idealno zvesti sin svojega naroda — počivaj v miru v svetli zemlji naše slovenske goriske dežele!

Berač snažno in ne elegantno oblečen nam odgovarja na naše opombe glede beračev in beračenja. Huduje se, da naš dopisnik misli, da je tam eleganca, kjer je snaga. Ne, dragi berač! Snaga je samo ena, in to poznamo mi dobro in gotovo tudi naš dopisnik. Drugo pa je eleganca. Če molji roko berač, kateri je oblečen tako dobro kakor kak boljši uradnik, potem je to že eleganca, magari beraška ampak vedno eleganca. Naj povemo pri tem, našemu beraču, da smo videli večkrat berače, ki prosijo s cigareto v ustih. To sicer ne spada ne k eleganci, ne k snagi, ampak tudi k beračenju ne. Vse naše pripombe so šle za tem, da smo povdarili, da že nekateri zunanji znaki kažejo, da merski berači, ki ni potreben. A cilj, svrha naših pripomb je bila, da dosežemo to, da bomo vedeli, kadar damo milodar, da ga damo vrednemu in potrebnemu. Naj bo berač snažen, tem ljubši nam je, naj tudi kad v svojih prostih urah; saj je tudi on človek, ki poštno služi svoj kruh. Toda naj bo berač. O našem „snažnem“ in ne elegantnem beraču na nekoliko dvomimo, da ima to svojstvo. Saj sam začneva svoje pismo takole: „Nires dasanse pravdal nasidniti zaradi nakupa neke hiše pač paje res dasanse pravdal zaradi drugih zadev.“ Dragi berač! Dokler se pravdate, niste berač, pač pa vam radi priznamo, da ste na najboljši poti, da postanete berač. Oni berač, katerega je naš dopisnik imel v mislih, pa se je res pravdal radi hiše. Torej, dragi prijatelj prejši ste se za ne-pravi nos. Kadar končate svojo pravdo, pa se javite. Do tedaj pa želimo, da bi nam oblastva poskrbela golovost, da je tisti, kateri prejme od nas milodar, vsaj večji revež nego mi sami.

Čehi v Gradežu. To tako bujno pred vojno cvetoče kopalniško mestoce je bilo v prvih letih povojne dobe zanečarjeno in od kopa-

liščnih gostov skoro zapuščeno. Z veliko reklamo in neumornim delom občine in kopalniške kuratorije se je posreželo dvigniti kopalnišče na predvojno stopnjo. Že lansko leto je obiskalo kopalnišče okrog 3.000 gostov iz novih in starih pokrajin Italije. Letos pa je do julia kopalnišnikov ogromno narastel. Do konca julia je obiskalo Gradež nad 7.000 gostov. Med temi je bilo okrog 3.000 kopalnišnikov iz novih in starih pokrajin Italije in 3.500 tujcev, večinoma Čehov. Po vseh hotelih, penzijah, kavarnah in restavracijah ter v kopalnišču samem so bila nabita oznanila in reklame v italijanščini, češčini in nemščini. Povsod si slišal govoriti češko. Deca je pela češke pesmi in videl si ponosne postavbe Čehov in Čehinj s sokolskimi znaki na prsih šetati se v elegantnih lahkih oblekah po Gradežu. Nihče se ni nad tem spodbijal. Gradež je nudil res pravo silo internacionalnega kopalnišča. To pa ni bilo prav „Giornale di Udine“. Zagnal se je radi tujejezičnih napisov v Gradežane in jim očital, da so pozabili, da so v Italiji. Naslednji dan so v Gradežu potrgali vse tujejezične javne napise in reklame. Tujci so bili užaljeni. Posebno Čehi, kateri so drugi dan za tem nesmiselnim afromtom zapustili v večjem številu Gradež. Število starih kopalnišnikov je močno padlo in domačini imajo velikansko škodo. Kdo ve, ali ne bodo mogoče prihodnje leto Čehi krenili v kako drugo kopalnišče?

Nalezljive bolezni v našem mestu. V tednu od 28/VII do 4/VIII so bili v Trstu sledeči slučaj: nalezljivi bolezni: škrlatica 24, davica 2, trebušni legar 7, gripa 1, paratušil, ospice 1, malarija 2, osepice 4. Umrle so vsled trebušnega legarja 2 osebi, vsled škrlatice 1 in vsled griže ena oseba.

Društvene vesti

Nogometni odsek - S. D. „Adria“ ima jutri, v četrtek, zvečer, važen sestanek. — Načelnik.

Iz tržaškega življenja

Nesrečna igra z dinamitno patrono. Včeraj predpolne so prepeljali v tukajšnjo mestno bolnišnico 10-letnega Karla Mislje, doma iz vasi Poreče pri št. Vidu nad Vipavo. Deček je imel levo roko pohabljeno; dva prsta sta bila odtrgana; poleg tega je imel številno malih ran po obrazu in na levi nogi. Med tem ko je zdravnik lečil malemu ranjancu rane, je njegov spremljevalec povedal, da je bil Mislje dan prej na paši skupno z njegovim sorstnikom Francom Potocnikom, starim 10 let, tudi iz iste vasi doma. Pastirja sta našla v travi nerazpokočeno dinamitno patrono. V svoji otroški radovednosti sta jo hotela odpreti. S tem namenom je Mislje, ne sluteč nevarnosti, bil točki po nji s kamenom. Pri tem se je seveda patrona razpočila in drobci so mala nevidneža ranili. Potocnik je zadobil le lahke poškodbe po nogah, dočim je bil Mislje poškodovan na omenjeni način. Mala ranjenca sta dobila prvo pomoč od zdravnika iz št. Vida, ki ga je dal prepeljati v tržaško bolnišnico.

Sprejeli so ga v precej nevarnem stanju v kirurški oddelki. Okreval bo v 3 tednih.

Trčenje med dvema motornima kolesi. Na cesti med Cervignanom in Saciletom sta predsinčinoj trčili skupaj dve motorni kolesi, ki sta vozila brez luči v nasprotni smeri. Oba motorkista sta padla na tla; eden od njiju, kmet Ivan Frausin, star 22 let, stanujoč v Pertole št. 179, se je pri padcu zlomil mezinec na levi roki ter se pobil na levi nogi. Drugi motorkist je zadobil le neznatne praske. Včeraj zjutraj so Frausina prepeljali v tukajšnjo mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki. Okreval bo v 15 dneh.

Ponočno „čiščenje“. Pri ponočnem „čiščenju“ v starem mestu so predsinčinoj policijski agenti aretirali 26 sumljivih oseb, ki so bile odvedene v zapore v ulici Coroneo.

Poskušne samomor. Včeraj so nekateri otroci, ki so igrali na takoznanem travniku „Prad Gobo“, blizu kolonjske ceste, našli na tleh mlado žensko, ki se je zvaljala v hudih bolečinah. Otroci so prestrašeni hiteli obvestiti o dogodku druge ljudi. Prisledili na lice mesta so ti ugotovili, da se je mlada ženska zastrupila; poleg nje je namreč ležala majhna steklenica z ostanke kizofoma. O dogodku je bila obveščena telekomunikacija potoma poštna, odkoder je lokalni potem dospel na lice mesta zdravnik. Ta je zastrupljenki, ki se je leglimirala za 19-letno zasebnico Klorindo Furlan, izpral želodec. Njeno stanje ni bilo videti nevarno, toda kljub temu so jo prepeljali v mestno bolnišnico.

Domecva se, da si je Furlanova hotela vzeti življenje radi nesrečne ljubezni.

Druga mlada ženska, ki je slišala življenja. Pri neki družini v ulici F. Rismondo št. 12, je stanovala uradnica Maria Z., stara 25 let. Ženska je bila videti v zadnjem času zelo potrta. Zdi se, da je bila temu vzrok okoliščina, da jo je svoječasno njen mož zapustil ter izginil brez sledu. Pred sinčinoj je sklenila napraviti konec svojemu samotnemu življenju. Okoli 23h se je zaprla v svojo sobo ter zavila nič manj kakor 50 pestih kinina. Njeno ječanje je privabilo v sobo domače, ki so, videč kaj se je zgodilo, poklicali telefonično na lice mesta zdravniško rešilno postajo. Ta je dal zastrupljeno prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so ji izprali želodec; kljub temu je njeno stanje ostalo precej nevarno.

Identifikacija samomorilke. Mož, ki se je pred včerajšnjim utopil v bližini lesnih skladišč pred Škedenjem, je bil identificiran. Imenuje se

vile Grigorijevskija, v trojki istega tudi doktorja Stahla in Bocevskeja.

Moj mož jih je sprejel z velikim navdušenjem. Objel je oba. Pozabil je bil popolnoma na vzrok našega odpotovanja iz Kijeva.

Boževskij me je takoj ovil v turbino mehko-be. Njegovo še globokije čustvovanje me je zbežalo popolnoma.

Stahl naju je opazoval s svojimi bistrimi očmi, katerih punčice so bile skrbne do nečutnosti.

„Doktor,“ sem rekla, pozdravivši ga. „Kakšne čudne oči imate? Slične so mačjim, ko gledajo v sonce!“

Stahl se je pomehljal — ob tistem smehljaju mesečnika sem vztrpetala.

„Ne gledam sonca. Gledam prepada“, pravi od: „prepada ničnosti in pozabe. Ko boste nekoga dne nesrečni, pridite k meni. Tedaj bom tudi vam odprl vrata onega brezna, tistega žrela veselja.“

„Bog nas obvaruj,“ je vzkliknil Boževskij ter zrl na Stahla skoro s sovražnim pogledom; „kakšna zlobna želja je ta včeti tudi druge v vaš pekel...?“

„Je strašno“, vzdihne Stahl, „to vem. Je pač to naša oba stran.“

Poslušala sem vsa preplašena. „O čem govorita? Ne razumem...“

Jakob Collarich, rodom iz Kopra, stanujoč v ulici Concordia št. 27. Dognalo se je, da je moža prignala v smrt beda. Bil je namreč že dolgo časa brezposeln in vrhutega še obložen s številno družino, kateri ni bil v stanu preskrbeti vsakdanjega kruha.

Vesti z Goriskega

Likvidacija goriske dežele. Izvanredna kr. komisija za administracijo furlanske province je v svoji seji z dne 2. julia razpravljala o odstopu državi knjižnice in historičnega arhiva goriske dežele. Nadalje o deželnem hipotečnem zavodu, o fuziji deželne hranilnice gorške z videmsko, o kmetijskih šolah in drugih agrarnih institucijah goriske dežele. Definitivnih sklepov pa ni še storila.

Nezgodje. Gomišček Bernard iz Solkana, delavec v tovarni sodovke Bacchetti, je padel pri delu s polno eteklenico sodovke v rokah. Steklenica je potila in Gomišček je zadobil več ran na desni roki. — Ceda Franc iz Gorice je pri kopanju v Soči stopil z desno nogo na zarjavel žebelj, ki se mu je zapletel globoko v peto. — Petnajstletnega Viktorja Bizjaka, bivajočega v Via Ravatta je ugriznil pes. Se ne ve je li bil pes stekel. — Na ločnem mestu je s kolesom skoro trčil v dve dekletki delavec Anton Custrin iz Krmina. Ker je v zadnjem hipu obrnil z vso naglico krmilo v stran, je nesrečno padel in zadobil pri padcu veliko rano na glavi. — V zadnjih dnevih se je zgodilo v Gorici še več drugih malih nezgod. Pri vseh teh nezgodah je nudil res hitro prvo pomoč gorški „Zeleni križ“. Ta humanitarna institucija razvija v zadnjem času veliko delavnost.

Iz hleva sta ukradla vola Jožefi Kristančič, posestniki v Kožvani, „tička“ Koncut Karl in Savli Stefan, oba iz Kožbane. Koncuta so prijeli karabinerji ravno, ko je hotel pri mesarju Barnabi v Gorici vnovčiti vola. Šavlija pa še išče roka pravice...

Vesti iz Istre

Iz Kopršnice nam poročajo: Te dni smo prejeli žalostno vest iz Jugoslavije, da je pred 14 dnevi utonil pri kopanju v Donavi pri Batini naš mladi rojak Janko Kleva carinski uradnik v Batini, rodom iz Kort izolanskih. Bil je radi svoje vesele naravi in naobražnosti obče priljubljen. Državna oblastva in množestveno domače občinstvo so mu priredili sijajen pogreb. Lahka mu zemljica jugoslovska!

Naročajte in širite „EDINOST“

Po kratki in mučni bolezni je preminul danes zjutraj

Anton Prelec

in pustil v največji žalosti soprogo IVANO, ki skupno s sestrami, brati, svaki, vnuki in sorodniki nznanzja to bridko izgubo vsem prijateljem in znancem.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v četrtek, 9. t. m., ob 16.30 iz mrtvašnice mestne bolnišnice.

TRST, 7. avgusta 1923.

Pogrebno podjetje Zimolo, Corso V. E. III. 41.



Fran Novak

jurist

dne 5. avgusta, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil v torek, dne 7. avgusta, ob 10. uri, iz hiše žalosti, Gorica, Via Codelli 14, na mestno pokopališče.

GORICA, 5. avgusta 1923.

Gustav in Magdalena, stariši.

Marija, sestra, Karl, brat.

Marija roj. Košiša, svakinja.

Dimitrij, nečak.

Borzna poročila

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, 7. avgusta 1923

ogrske krone	0.10	0.10
avstrijske krone	0.0820	0.0830
češkoslovaške krone	67.40	67.30
dinarji	25.00	25.30
leji	11.25	11.75
marki	0.0097	0.0010
dolarji	23.00	23.10
francoski franki	132.75	133.25
švicarski franki	414.00	417.00
angleški funti papirnati	105.50	105.75

Tečaj:

Cosulich	255
Dalmatia	255
Gerolmich	1190
Libera Triestina	411
Lloyd	1419
Lussino	446
Martiniolich	133
Oceanla	110
Premuda	516
Triptovich	281
Ampela	560
Cement Dalmatia	296
Cement Spalato	227

Mali oglasi

UCENKA, poštenih starišev, s primarno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo poštene kmečke deklice. Ponudbe pod „Marljiva“ na upravnistvo. 1091

RADI ODPOTOVANJA se proda v lepem mestu in na prometnem kraju dobičkonosen fotografski atelier. Naslov pri upravnistvu. 1092

SIVALNI STROJ „Singer“ zajamčen, se proda na obroke. Kupujejo se stari, sprejemajo se popravila. Acquedotto 25. 1093

TRIDESETLETNA vdova, posestnica, želi znanja z inteligentnim gospodom, posestnikom ali učiteljem, uradnikom itd. v dobri službi. Ponudbe pod „Trideset“ na upravnistvo. 1094

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 855

URADNICA zmožna knjigovodstva, korespondence, stenografije, strojepisja, slovenske, nemščine, srbo-hrvaščine in deloma italijanščine išče službo. Ponudbe pod „3-letna praksa“ na upravnistvo. 1075

„Delavsko podporno društvo“ v Trstu naznanja tužno vest, da je njegov dolgoletni član in bivši tajnik

Fran Novak

dne 5. avgusta t. l. v Gorici preminul.

Neumornemu delavcu bo ohranilo društvo blag spomin.

ZAHVALA

Globoko ginjeni po izrednih dokazih prijateljstva in sočutja ob priliki nenadomestljive izgube našega ljubljenega

FRANA

izražamo svojo največjo hvaležnost vsem blagim osebam, ki so bodisi s podarjenim cvetjem, s spremstvom k večnemu počitku ali na katerikoli način izkazali zadnjo čast pokojniku.

Posebno se zahvaljujemo vodstvu, uredništvu in upravnistvu lista „Edinost“, Delavskemu podpornemu društvu, pevskemu zboru za ganljive žalostinke na domu, novinarjem za podarjeni venec in zastopnikom raznih društev.

Žalujoči ostali.

BANCA ADRIATICA

CENTRALA TRIESTE

Delniška glavnica Lit. 15,000.000.—

Podružnice: Abbazia, Zara.

Afilirani zavodi: Jadranska Banka Beograd in njene podružnice: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Josenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Novisad, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tržič, Zagreb

ADRIATISCHE BANK, WIEN

Frank Sakser State Bank: NEW-YORK

Banco Yugoslavo de Chile: VALPARAISO

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na vložne knjižice ter jih obrestuje po 3%, vloge na žiro-račun po 4%. Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi, Trieste:

Via Cassa di Risparmio 5 — Via S. Nicolò 9. (Lastna palača)

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna postaje od 9.30 do 12.30 in od 14.30 do 16.